

Иван Милић, асистент
Универзитет у Новом Саду
Правни факултет у Новом Саду

СПЕЦИФИЧНОСТИ ОДЛАГАЊА ИЗВРШЕЊА КАЗНЕ ЗАТВОРА И ПРИМЕНЕ МЕРЕ ПРИТВОРА С ОБЗИРОМ НА ТРУДНОЋУ И ЛИЧНОСТ ЖЕНЕ

Сажетак: Жене, као учиниоци кривичних дела, које су осуђене на затворску казну, имају под одређеним условима посебна права која су везана за њихову репродуктивну функцију. У раду се указује на проблеме жена, које су осуђене на затворску казну, с обзиром на постојање само једне усманове у Републици Србији у којој све осуђенице издржавају казну затвора. Посебна пажња поклања се бременитој жени, која чека извршење казне затвора, њена права која су везана за могућност одлагање извршења, као и права која су везана за прекид извршења затворске казне. Саставни део овог рада јесте и ишћање које представља, можда, и највећи проблем а то је притвор трудница.

Кључне речи: осуђеница, трудноћа, притвор, одлагање, извршење казне затвора.

1. УВОД

Вршење кривичних дела је пре свега мушки феномен, али се не може занемарити ни учешће жена у вршењу кривичних дела, посебно у неким видовима криминалитета.¹ Не постоје универзални услови и узроци вршења кривичних дела од стране жена, као што не постоје ни код мушкараца. Такође, историјски² посматрано, вршење појединих кривичних дела је некада било својствено више мушкарцима, али сада, узимајући у обзир улогу жена у друштву и њихов друштвени положај те границе скоро да и нема. Од укупног броја жена које су осуђене због учињеног кривичног дела, само одређени број се осуди на затворску казну. Свакако да се у данашњим

¹ Мило Бошковић, *Криминологија*, Нови Сад 2007, 242.

² Више о историји криминалитета жена вид. Милан Милутиновић, *Криминологија са основима криминалне психике и педологије*, Београд 1973, 171-172; Eliot A. Mejl, *Zločin u savremenom društvu* (prev. M.V. Simić), Sarajevo, 1962, 187-213.

условима, када постоји велики број санкција које представљају алтернативу казни затвора, управо оне и често изричу.³

Жене чине мали проценат од укупног броја лица која издржавају затворску казну. Тај проценат се у свету, у просеку, креће од 2 до 9 посто и верно осликава учешће жена у криминалитету уопште.⁴ Иако је укупан број жена које се налазе на издржавању затворске казне много мањи у односу на број мушкараца, свакако је потребно да постоје и затворска правила која су прилагођена њиховом полу. С тим у вези, од укупног броја осуђеница које се налазе на издржавању казне, број осуђеница које чекају издржавање затворске казне, а које су бремените је незнатан. Иако је тај број незнатан, свакако је потребно да постоје правила која се односе на могућност одлагања почетка извршења затворске казне, као и на могућност да се прекине са издржавањем такве казне, где се као узрок одлагања или прекида јавља трудноћа осуђенице. Притвор као најстрожа мера за обезбеђење присуства окривљеног лица у кривичном поступку несумњиво има негативне реперкусије уколико је та мера одређена према бременитој жени. Посебно одељење за осуђене труднице и породиле постоји у Казнено-поправном заводу у Пожаревцу, али се у тој установи извршава казна затвора.⁵ Посебан или боље речено највећи проблем јавља се код неге притворене труднице, порођаја, неге породиле и даљег живота притворене мајке и њеног детета, те ће и та питања представљати саставни део овог рада.

2. УПУЋИВАЊЕ ОСУЂЕНИЦА У КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД

Жена која је осуђена на казну затвора, упућује се у установу на издржавање казне након наступања правноснажности судске пресуде.⁶ Сам по-

³ Тако је на пример у 2012. години поднето 7224 кривичних пријава против особа женског пола, исте године је оптужено 4750 жена, док их је 3108 осуђено, извор: Републички завод за статистику, http://webzrs.stat.gov.rs/WebSite/repository/documents/00/01/24/91/SB_576_Punoletni_uciniosKD2012.pdf, на дан 21. март 2014. год. Просечан број осуђеница у КПЗ у току 2011. и 2012. године је био 244, Сања Ђопић, Бејан Шахири, Жене у затвору у Србији: услови за живот осуђеница у Казнено-поправном заводу за жене у Пожаревцу, *Темид* 4/2012, 26. О избору кривичних санкција и одмеравању казне женама вид. Весна Ристановић-Николић, Наташа Мрвић, *Друштвена контрола и криминалијетет жена*, Београд 1992, 115-130.

⁴ Милена Павловић, Трудноћа и материнство у затворским условима, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 3/2007, 501-511.

⁵ Вид. чл. 64 Закона о извршењу кривичних санкција, *Службени гласник РС*, бр. 85/2005, 72/2009 и 31/2011.

⁶ Више о упућивању осуђених лица на издржавање затворске казне вид. Слободанка Константиновић-Вилић, Миомира Костић, *Систем извршења кривичних санкција и њенални шрејман у Србији*, Ниш 2011, 65.

ступак упућивања у установу где се издржава казна затвора, као и права и обавезе осуђеница, регулисан је законом.⁷ Поступак упућивања осуђених лица на издржавање затворске казне у Републици Србији регулисан је Законом о извршењу кривичних санкција. За упућивање у установу где се издржава казна затвора надлежан је основни суд где је осуђена жена имала пребивалиште, односно боравиште у време када је одлука којом је казна изречена постала правноснажна. У случају да се пребивалиште или боравиште осуђеника касније промени, исти суд задржава надлежност.⁸ Уколико суд који упућује на издржавање затворске казне није суд који је донео првостепену пресуду, онда је тај суд дужан да извршну одлуку, са подацима о личности осуђене жене који су прибављени током кривичног поступка, достави надлежном суду за упућивање на издржавање казне у року од три дана од дана када је одлука постала извршна. Осуђена жена се упућује на издржавање казне затвора у Казнено-поправни завод, који се налази у Пожаревцу. На основу Уредбе о оснивању завода за извршење кривичних санкција у Републици Србији постоји само Казнено-поправни завод за жене у Пожаревцу, где осуђене жене издржавају казну затвора.⁹ С обзиром да у Републици Србији постоји само наведена установа, у којој све осуђене жене издржавају казну затвора, на њих се не примењују, између осталих, одредбе Закона о извршењу кривичних санкција које се односе на распоред осуђених лица.¹⁰ Такође, одредбе Закона о извршењу кривичних санкција које се односе на чињеницу да ли се осуђено лице упућује да издржава казну затвора у казнено-поправни завод или окружни затвор¹¹ не одно-

⁷ О томе какав су положај имале осуђене жене вид. John A. F. Watson, *Upoznajite zatvo-renika*, 1951, 129-142. (непознато место издавања).

⁸ Чл. 42 Закон о извршењу кривичних санкција. С тим да закон посебно регулише надлежност суда уколико је пребивалиште и боравиште осуђеног лица непознато или уколико се осуђено лице већ налази у притвору, чл. 43 Закона о извршењу кривичних санкција.

⁹ Уредба о оснивању завода за извршење кривичних санкција, *Службени гласник РС*, бр. 20/2006, 89/2009, 32/2010 и 53/2011.

¹⁰ Уколико се ради о осуђеним мушкарцима, они се сагласно распоредном акту министра надлежног за послове правосуђа упућују у установу у којој ће издржавати казну затвора. На основу донетог распоредног акта осуђено лице се упућује у установу за издржавање казне затвора. Предвиђена је и могућност да осуђено лице може поднети молбу, да казну затвора издржава у некој другој установи, а не у оној која је предвиђена распоредним актом. Осуђено лице подноси молбу директору Управе. Уколико директор Управе решењем не промени место извршења казне осуђеном лицу једино преостаје да на такво решење уложи жалбу министру надлежном за послове правосуђа. Жалба се мора поднети у року од три дана и иста не одлаже извршење решења директора Управе за извршење санкција, чл. 37 Закона о извршењу кривичних санкција. Више о класификацији осуђеника кроз историју вид. Donald R. Taft, *Criminology*, third edition, New York 1956, 514-526.

¹¹ Осуђени којем је изречена казна затвора чије трајање или остатак трајања после урачунаног притвора и другог лишења слободе у вези са кривичним делом не прелази једну

си се и на осуђене жене.¹² Ови примери су само илустрација колико се одредаба Закона о извршењу кривичних санкција и осталих прописа из ове области не примењују када се казна затвора извршава у односу на жене.

2.1. Одлагање извршења казне затвора

Да би се пресуда могла извршити потребно је кумулативно испуњење следећих услова: 1) потребно је да пресуда на активни и пасивни начин постане правноснажна, 2) правноснажна пресуда мора бити достављена, и 3) неопходно је да за њено извршење не постоје законске сметње.¹³ Упркос чињеници што је наступила правноснажност пресуде и чињеници да је осуђено лице добило налог, којим се упућује у установу за издржавање казне затвора, законом су прописани услови под којима се може одложити почетак извршења те казне. С обзиром на циљ рада, где желимо да укажемо на неке специфичности упућивања и издржавања казне затвора осуђених бременитих жена, на овом месту нећемо говорити о свим разлозима због којих се може одложити извршење казне затвора, већ само о једном разлогу, који се односи искључиво на осуђене труднице. Наиме, Законом о извршењу кривичних санкција прописано је да се осуђеној жени, која је навршила шести месец трудноће извршење казне затвора може одложити најдуже до навршене треће године живота детета.¹⁴ Из наведеног законског решења произлази да ће судија у сваком конкретном случају ценити да ли је потребно да се одложи извршење затворске казне осуђеној трудници. Законом о извршењу кривичних санкција није прописано од чега зависи да ли ће се осуђеној трудници одложити извршење казне. Сматрамо да се приликом доношења одлуке морају узети у обзир како објективни, тако и субјективни критеријуми.

Врста кривичног дела и висина изречене казне су свакако најважнији објективни критеријуми који би требало да утичу на доношење одлуке. Даље, мора се имати у виду чињеница да ли осуђена жена већ има деце, и колико, којег су узраста и да ли се о њима може неко старати. С тим у вези, мора се утврдити ко ће се старти о детету, отац или неко од других чланова породице¹⁵ или се дете мора дати на чување некој социјалној установи.

годину, распоређује се по правилу, у окружни затвор. Уколико изречена казна затвора прелази годину дана осуђени се, по правилу, распоређује у казнено-поправни завод, чл. 38 Закона о извршењу кривичних санкција. Више о историјском развоју установа за извршење санкција вид. Ђорђе Игњатовић, *Криминологија*, Београд 2011, 160-192.

¹² Више о женама у затвору вид. Freda Adler, Gerhard O. W. Mueller, William S. Laufer, *Criminology*, second edition, New York 1995, 497-498.

¹³ Милан Шкулић, *Кривично процесно право: општи део*, Београд 2007, 364.

¹⁴ Чл. 48, ст. 1, тач. 2 Закона о извршењу кривичних санкција.

¹⁵ О детету које издржава само један родитељ вид. Гордана Ковачек-Станић, Дете у породици са једним родитељем, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 1-2/2008, 341-358.

Личност осуђене бремените жене јесте критеријум који се мора узети у обзир, као најважнији субјективни показатељ при доношењу одлуке о одлагању издржавања казне. Када је реч о личности осуђене труднице важно је да председник суда на основу података којима располаже, а то ће најчешће бити правноснажна судска пресуда, „процени“ личност такве осуђенице, који ће можда бити и најважнији критеријум за доношење одлуке. Међутим, појављује се проблем око процене нечије личности само на основу „документације“, односно на основу судске пресуде, без непосредног контакта са осуђеном женом.

2.2. Поступак одлагања извршења казне затвора

Када осуђена жена која је навршила шести месец трудноће добије налог којим јој се налаже да се одређеног дана јави на издржавање казне затвора у Казнено-поправни завод, а жели да се почетак издржавања казне одложи,¹⁶ мора да поднесе молбу за одлагање извршења казне. У овом случају само осуђена жена може да поднесе молбу за одлагање извршења казне, у року од три дана од дана пријема налога за издржавање казне,¹⁷ док о молби одлучује председник надлежног основног суда.¹⁸ С обзиром да Законом о извршењу кривичних санкција није прецизирано који председник основног суда одлучује о молби, претпостављамо да је законодавац имао на уму да одлучује председник оног основног суд који је надлежан за упућивање на издржавање казне. Уз молбу осуђена жена мора да приложи и одговарајућу документацију, којом доказује трудноћу. То ће по правилу бити „лекарска документација“, из које мора да се види да је осуђена жена навршила шести месец трудноће. На основу „лекарске документације“ којом се доказује трудноћа осуђенице и на основу свих других релеватних чињеница судија треба да донесе одлуку о поднетој молби. Уколико молба није благовремена, или је поднета од неовлашћеног лица и уколико уз молбу нису благовремено приложени докази председник основног суда ће такву молбу одбацити.¹⁹ Уколико суд донесе решење којим се молба одбија или одбацује, осуђена жена може изјавити жалбу на такво решење. Жалба се подноси председнику надлежног вишег суда у року од три дана. Председник вишег суда је дужан да одлучи о жалби у року од три дана од њеног пријема.²⁰

¹⁶ Поступак одлагања је исти и када је реч о осталим разлозима за одлагање извршење затворске казне.

¹⁷ Чл. 50 Закона о извршењу кривичних санкција.

¹⁸ Чл. 51 Закона о извршењу кривичних санкција.

¹⁹ Чл. 52, ст. 2 Закона о извршењу кривичних санкција.

²⁰ Чл. 53, ст. 3 Закона о извршењу кривичних санкција.

Позитивна страна оваквог законског решења, у погледу одлагања извршења казне затвора, огледа се у томе што се за целокупно време трајања поступка одлагања, трудница налази на слободи, осим уколико није у притвору. Другим речима, изјављена жалба одлаже извршење налога о упућивању осуђенице у установу за извршење затворске казне.²¹

Законом није прецизирано у ком моменту осуђена жена мора бити у шестом месецу трудноће, па се поставља питање да ли је то моменат када подноси молбу за одлагање или то може бити и онај дан када изјављује жалбу на решење председника основног суда. Мада је тај период веома кратак, мишљења смо да се период од шест месеци треба рачунати све док председник вишег суда не одлучи по жалби.

Уколико суд усвоји молбу за одлагање извршења затворске казне, осуђена жена може остати на слободи најдуже док дете не наврши трећу годину живота.²² Законодавац није прецизирао да ли је суд дужан да у решењу одреди тачан период за који се одлаже извршење, нити одређује критеријуме од којих зависи трајање периода на који се одлаже извршење. Другим речима, прописано је само колико најдуже може да траје одлагање, али није прописано колико може најкраће. Могуће је да је законодавац имао на уму да се у оваквим случајевима увек одлаже извршење затворске казне док дете не наврши три године живота. Уколико би осуђена жена, након истека периода одлагања, у моменту када добије поново налог да издржава казну, опет навршила шести месец нове трудноће, то би био могући разлог да се по други пут одложи извршење казне. У оваквим, реално могућим ситуацијама, мора се имати у виду могућност наступања апсолутне застарелости извршења казне.

Уколико суд не дозволи одлагање извршења казне затвора, осуђена трудница се после доношења решења председника вишег суда, упућује у установу за издржавање казне затвора, односно у Казнено-попрани завод у Пожаревцу. Након порођаја, који се не обавља у затворској установи већ у болници, осуђеница може да задржи дете код себе, с тим да дете најдуже може остати са мајком док не наврши годину дана.²³

²¹ Чл. 54 Закона о извршењу кривичних санкција.

²² Чл. 48, ст. 1, тач. 2 Закона о извршењу кривичних санкција. С друге стране, ако се дете мртво роди, одлагање извршења се обуставља када истекне шест месеци од порођаја, а ако је дете умрло после порођаја одлагање се обуставља када истекне шест месеци од смрти детета, чл. 56, ст. 2 Закона о извршењу кривичних санкција.

²³ Чл. 106 Закона о извршењу кривичних санкција. Неке државе дозвољавају да мајка може у затвору дуже да остане са дететом. На пример, у Републици Хрватској мајка може да задржи дете док не наврши три године живота, вид. чл. 111 Закона о извршењу казне затвора Републике Хрватске, NN 128/99, 55/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03,

3. ПРЕКИД ИЗВРШЕЊА КАЗНЕ ЗАТВОРА

Закон прописује да суд може да, дозволи одлагање извршења казне затвора, што у крајњој линији значи да се бременита жена може налазити и на издржавању затворске казне, било зато што јој није одобрено одлагање извршења казне, или зато што бременита осуђеница у моменту упућивања није навршила шести месец трудноће.²⁴ Иако Закон о извршењу кривичних санкција садржи посебне одредбе које се тичу труднице која се налази на издржавању казне, а који се односе пре свега на услове и посебна права која се тичу њиховог стања, ипак у затворским условима је отежано одржавање трудноће као и самог порођаја. С тим у вези, постоји могућност да се прекине са извршењем казне, под истим условима под којим се може и одложити извршење затворске казне.²⁵ У овом случају одлуку о прекиду казне затвора доноси директор Управе за извршење кривичних санкција,²⁶ а не надлежни суд. Овакво решење у крајњој линији значи, да се и бременитој осуђеници може одобрити прекид извршења затворске казне. Законом нису прописани критеријуми за доношење одлуке директора Управе. Сматрамо да би критеријуми требали да буду исти као и они којима се руководи суд приликом одлучивања о одлагању извршења казне. С тим у вези, потребно је утврдити и објективне и субјективне услове пре доношења одлуке. Сматрамо да је од посебне важности за доношење одлуке процена личности осуђенице која је извршена у пријемном одељењу, њено понашање за време издржавања затворске казне, као и свих осталих услови као код одлагања извршења казне затвора.

4. ПРИМЕНА МЕРЕ ПРИТВОРА ПРЕМА ОКРИВЉЕНОЈ ТРУДНИЦИ

Као један од начина обезбеђења присуства окривљеног лица у кривичном поступку, а истовремено и најтежа мера јесте притвор. Притвор представља посебан облик превентивног лишења слободе у току кривичног поступка.²⁷ Услови за одређивање, као и време трајања одређени су За-

76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11, 125/11, 56/13, 150/13, доступан на: <http://www.zakon.hr/z/179/Zakon-o-izvr%C5%A1avanju-kazne-zatvora>, на дан: 10. август 2014. год.

²⁴ С тим да је могуће да затрудни и за време издржавања затворске казне.

²⁵ На молбу осуђеног или предлог управника завода, директор Управе може одобрити прекид извршења казне затвора ако настану разлози због којих би се њено извршење могло одложити, чл. 118, ст. 1 Закона о извршењу кривичних санкција.

²⁶ На одлуку директора Управе дозвољена је жалба министру надлежном за правосуђе у року од три дана од пријема одлуке, с тим да жалба не одлаже извршење решења, чл. 118, ст. 2 Закона о извршењу кривичних санкција.

²⁷ М. Шкулић, *op.cit.*, 172.

коницом о кривичном поступку.²⁸ Закон о извршењу кривичних санкција не садржи норме које се тичу трудне окривљене жене према којој је одређена мера притвора. Уколико се појави овакав случај у пракси свакако ће жена која се налази у притвору бити у неповољнијем положају од осуђенице која се налази на издржавање казне из неколико разлога.²⁹ Прво питање које се поставља тиче се неге труднице и порођаја, а затим и сам смештај детета и мајке. Потребно је да се трудници обезбеди посебни смештај и посебна нега која јој је потребна с обзиром на њено стање, али се опет појављује проблем што се позитвним прописима не регулише овакав случај. Иако постоје посебни услови за негу породиља, трудница, као и мајки детета у Казнено-поправном заводу за жене, мишљења смо да се притворена трудница не може упутити у наведену установу ради неге и порођаја, јер се у Казнено-поправном заводу издржава казна затвора. Једино преостаје да се притворена трудница, када дође време за порођај, упуту у „породилиште на слободи“ које се налази у истом месту где се налази и установа у којој је притворена.³⁰

Највећи проблем се јавља после порођаја, те се поставља питање где „сместити“ притвореницу и дете? Када се ради о осуђеним женама оне могу дете задржати у Заводу док дете не напуни једну годину живота. Када су у питању притворене мајке, Законик о кривичном поступку и Закон о извршењу кривичних санкција не садрже никакве одредбе које се тичу овог проблема. Једино преостаје да се после порођаја мајка детета задржи у породилишту, онолико времена колико је према мишљењу лекара потребно. Ако се у међувремену не укине притвор, мајка детета се након „боравка“ у породилишту враћа у установу у којој је притворена.

Већ смо поменули да се позитвним прописима не регулише која су права мајке у вези са дететом.³¹ У оваквом случају важно је да се донесе

²⁸ Вид. чл. 210-216 Законика о кривичном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013 и 45/2013.

²⁹ Више о посебним правима осуђених жена које имају дете вид. Миленко Радоман, *Пенологија и казнено извршно право*, Београд 2013, 272; Снежана Соковић, *Извршење кривичних санкција*, Београд – Крагујевац 2008, 73; Владимир В. Вековић, *Систем извршења кривичних санкција*, Београд 2010, 87-89.

³⁰ Интересантно је да Закон о извршењу кривичних санкција не говори ништа о могућности да се притворена трудница упуту у Специјалну затворску болницу, мада се нигде ни не помиње да та „болница“ мора да има услове за негу труднице, за порођај и негу породиље. Такође, код извршења осталих кривичних санкција појављују се проблеми приликом извршења. Тако на пример вид. Иван Милић, Поједини проблеми приликом изрицања и извршења мере безбедности забране управљања моторним возилом, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду* 3/2013, 447-458.

³¹ Пре свега се мисли на могућност да се дете не одваја од мајке одређено време. Законик о кривичном поступку, као ни Правилник о кућном реду за притворена лица,

одлука о томе да ли и даље има основа за трајање притвора или је потреба за притварањем престала, те уколико су остварени и објективни и субјективни услови за замену притвора неком блажом мером потребно је притвор укинути, а све у циљу да се новорођенче не одваја од мајке. Наиме, никако се не сме заборавити да се овде заправо ради о притвореници против које се води кривични поступак, а не о осуђеној жени.

С обзиром да се може догодити да је пре порођаја донета првостепена пресуда, којом је оптужена трудница осуђена на казну затвора, постоји могућност да жена, која се налази у притвору само затражи да се упути на издржавање казне затвора, пре правноснажности пресуде. Такву могућност предвиђа Законик о кривичном поступку уколико су испуњени следећи законски услови: 1. да се оптужена налази у притвору; 2. да постоји изричит захтев оптужене; и 3. да је осуђена на казну затвора. Само бисмо још додали, да оптужена жена може да се упути да издржава казну затвора ако је изречена казна затвора у дужем временском трајању од временаведеног у притвору. Када се не ради о осуђеној већ о оптуженој жени, о захтеву за упућивање на издржавање казне затвора одлучује председник већа.³² Уколико председник већа афирмативно одлучи по захтеву труднице, онда следи и њено упућивање у Казнено-поправни завод за жене, у којем се труднице и мајке које негују децу смештају одвојено од осталих осуђених жена. У оваквом случају окривљена трудница, иако није донета правноснажна пресуда, може да задржи дете док не наврши годину дана. Могуће је, с обзиром на изречену казну затвора, време проведено у притвору, могућност условног отпуштања и превременог отпуштања, да се мајка уопште не одваја од детета.

5. ЗАКЉУЧАК

Почетак извршења као и сам период извршења затворске казне има своје специфичности уколико се на издржавање казне упућује или се већ налази бременита осуђеница. Закон о извршењу кривичних санкција Републике Србије садржи посебне одредбе које се односе на разлог одлагања

Службени гласник РС, бр. 35/99. не говоре ништа о томе. Међутим, у притвору не постоје услови где би мајка могла да борави са дететом. Интересантно је да Законик о кривичном поступку само у делу који се односи на трошкове поступка говори и о порођају, али се та одредба односи само на трошкове порођаја, а не и на суштинске проблеме мајке и детета, вид. чл. 261 Законика о кривичном поступку.

³² Вид. чл. 430 Законика о кривичном поступку. Такође, и претходни Законик о кривичном поступку Републике Србије исто је решење прописивао, вид. чл. 358, ст. 7 *Службени лист СРЈ*", бр. 70/2001 и 68/2002 и "Сл. гласник СРЈ", бр. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 85/2005 - др. закон, 49/2007, 20/2009 - др. закон, 72/2009 и 76/2010.

почетка издржавања казне затвора, као и сам положај за време издржавања затворске казне, уколико се ради о бременитој осуђеници. Како је то прописано Законом о извршењу кривичних санкција почетак издржавања казне затвора може да се одложи уколико је осуђеница навршила шести месец трудноће, с тим да не одређује које све околности треба да узме суд у обзир приликом доношења одлуке. Сам „боравак“ у установи где се извршава затворска казна има велике негативне реперкусије према осуђеници, с тим што ће те негативне последице по њено психичко, као и здравствено стање бити још веће уколико је бременита. Сматрамо да увек, уколико су испуњени објективни и субјективни услови, треба афирмативно одлучити по молби бремените осуђенице за одлагање извршења затворске казне. Међутим, не сме се заборавити да се ипак одлучује о особи којој је правноснажном судском пресудом изречана затворска казна. Позитивно решење Закона о извршењу кривичних санкција јесте и што прописује да се може прекинути са издржавањем казне затвора, под истим условима под којима се може и одложити извршење, с тим што у том случају одлуку доноси директор Управе. Притвор као најстрожа мера за обезбеђење присуства окривљеног у кривичном поступку може се одредити и према окривљеној трудници. Ако је притвор одређен према трудници, онда се она налази у знатно тежем положају од труднице која се налази на издржавању затворске казне, с обзиром на „погодности“ које има осуђена трудница. Сам неповољнији положај односи се, како на период пре, тако и на период после порођаја. С тим у вези, иако ће се у пракси ретко десити да се притвор одреди према трудници, а још ређе да се трудница породи за време док траје мера притвора, ипак је потребно законом или подзаконским актом уредити и ово питање.

*Ivan Milić, Assistant
University of Novi Sad
Faculty of Law Novi Sad*

The Specifics of Suspending Prison Sentences and the Execution of Incarceration Measures with Regard to Pregnancy and the Personality of a Woman

***Abstract:** Women as criminals who have received prison sentences have, if certain conditions are met, special rights tied to their reproductive function. This paper highlights the issues which women who have received prison sentences face, considering that there is only one institution in the Republic of Serbia in which women serve prison sentences. Special regard will be given to pregnant women expecting the execution of a prison sentence, their right to have the sentence suspended, as well as their right to be on temporary licence. The subject of this paper will also be what is perhaps the most complex issue: the incarceration of pregnant women.*

***Key words:** convict, pregnancy, incarceration, suspension, execution of prison sentence.*